

I många delar av Finland och Sverige har de lag eller bolag som bildats för

UTTORKNING AV TRÄSKÄNGAR

spelat en betydande roll i lantbruket. Med hjälp av ett rikhaltigt dokumentmaterial beträffande dessa bolag är det möjligt att utreda träskuttorkningens historia i våra länder. De allmänna arkiven lämnar däremot inget tillförlitligt besked om organiseringen av bolagens praktiska verksamhet. För att stödja en som bäst pågående undersökning rörande folkliga bolag hoppas vår institution med hjälp av föreliggande frågelista kunna komplettera de meddelanden, som samlats tidigare i samband med vissa andra institutioners rundfrågor.

Åbo, den

Helmer Tegengren
professor

-
1. Träskängens namn, läge och ägare? Träskets areal?
 2. Finns det några dokument rörande träskängen? Var finns de?
 3. Har träsket någonsin varit föremål för en rättegång? I vems ägo befinner sig eventuella dokument rörande denna rättegång?
 4. Vem eller vilka var ägare till träsket före uttorkningen?
 5. När ägde uttorkningen rum? Blev träsket helt och hållet torrlagt?
 6. Hur stort var antalet gårdar som deltog i uttorkningen? Gårdarnas namn?
 7. Hur många män från var gård deltog i arbetet?
 8. Har avloppsdiket sedan dess rensats?
 9. Hur kallades uttorkningslaget?
 10. Fanns det skrivna regler för laget? Finns dessa kvar? I vems ägo? När utarbetades de?
 11. Har en styrelse eller ett råd fattat beslut i ärenden rörande träskängen? Har det funnits en disponent? Vad kallades han? Vari bestod hans uppgifter? Fick han lön?
 12. Hade bolaget en vakt vid träsket? Fick han lön?
 13. Samlades träskängens delägare till gemensamma möten? På vilket sätt utlystes dessa?
 14. Varpå grundades nyttjanderätten?
 15. Var träsket uppdelat mellan delägarna? Vad kallades dessa delar

- (manslott, rote, teg, del, skifte, lott)? Var träskängen uppdelad i t.ex. skift, som återigen var uppdelade i mindre delar?
16. Har dessa benämningar nyttjats i annat sammanhang?
 17. Årades dessa lotter mellan gårdarna? Kan Ni teckna en skiss över hur dessa lotter cirkulerade mellan gårdarna?
 18. Fördelades andelarna i träsket årligen? Hur tillgick denna fördelning? Skedde den medelst lottning? Hur skedde lottningen?
 19. Bortauktionerades skörden årligen? Delades i så fall inkomsterna mellan delägarna? När delades inkomsterna?
 20. Hur många personer från varje gård deltog i bärgningen av det gemensamma höet? Hur fastställdes antalet deltagare som varje gård hade att prestera?
 21. Delades det gemensamma slagna höet upp mellan hemmansnumren eller gårdarna?
 22. På vilket sätt delades det gemensamma skördade höet upp (delades det famnvis i jämnstora fång, utlottades dessa fång, osv.)?
 23. På vilket sätt skedde lottningen?
 24. När skedde uppdelningen av den gemensamma höskörden?
 25. Har uppdelningssättet av den gemensamma höskörden förändrats? På vilket sätt? När? Av vilken orsak?
 26. Hur markerades gränserna mellan träskets olika delar?
 27. Fanns det gemensamma lador på träskängen? Vem hade hand om deras skötsel?
 28. Hur stora var skördarna?
 29. Gäller nyttjanderätten till träskängen fortfarande? Om så ej är fallet, när upphörde den? Av vilken orsak upphörde den?